

به بت ها و - معبودان باطل و نیز - به پدران تان سوگند نخورید.

از عبدالرحمن بن سمره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا تَخْلُقُوا بِالطَّوَاغِي، وَلَا يَا بَائِكُمْ»: «به بت ها و - معبودان باطل و نیز - به پدران تان سوگند نخورید». [صحیح است] [به روایت مسلم]

در این حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلم از سوگند خوردن به «الطَّوَاغِي» نهی می کند و آن عبارت است از بت هایی که در جاهلیت عبادت می شدند. «الطَّوَاغِي» نامیده شدند چون سبب طغیان و کفر عابدان خود می شدند؛ و طغیان به معنای از حد گذشتن می باشد. چنانکه الله متعال می فرماید: «لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ» [حاقه: 11] «هنگامی که آب طغیان کرد، ما شما را در کشتی سوار کردیم». یعنی زمانی که آب از حد گذشت. عرب در جاهلیت به معبودان و پدران شان سوگند یاد می کردند، بنابراین از این کار نهی شدند. چنانکه در این حدیث آمده است. و در سنن ابوداود و منابع دیگر از ابوهریره رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا تَخْلُقُوا يَا بَائِكُمْ، وَلَا بِأُمَّهَاتِكُمْ، وَلَا بِالْأَنْدَادِ»: «به پدران تان و به مادران تان و به انداد سوگند یاد نکنید». و «الند» به معنای مثل و مانند است؛ و در اینجا به معنای بت های شان می باشد که آنها را مثل و مانند الله متعال می دانستند و عبادت شان کرده و به آنها سوگند یاد می کردند و می گفتند: «سوگند به لات، سوگند به عزی». و در صحیحین از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «أَلَا إِنَّ اللَّهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَخْلُقُوا يَا بَائِكُمْ، فَمَنْ كَانَ خَالِفًا فَلْيَخِلْفْ بِاللَّهِ، أَوْ لِيَصْمُتْ»: «آگاه باشید و بدانید که الله شما را از سوگند خوردن به پدران تان نهی می کند؛ پس هرکس سوگند یاد می کند باید به الله سوگند یاد کند وگرنه باید سکوت اختیار کند». و اینکه می فرماید: «وَلَا يَا بَائِكُمْ» یعنی نه به پدران تان و نه به برادران تان و نه به اجدادتان و نه به بزرگان و رهبران تان سوگند یاد نکنید. و به طور مشخص از پدران یاد شده، چون سوگند خوردن به پدران در بین آنها مرسوم بوده و رواج داشته است. «فَمَنْ كَانَ خَالِفًا فَلْيَخِلْفْ بِاللَّهِ، أَوْ لِيَصْمُتْ» یعنی یا باید به الله سوگند یاد شود یا اینکه اصلاً سوگند خورده نشود؛ و نباید به غیرالله سوگند یاد شود. علما رحمهم الله می گویند: حکمت نهی از سوگند خوردن به غیر الله، این است که سوگند خوردن با تعظیم کسی همراه است که به او سوگند خورده می شود و حقیقت عظمت و بزرگی مختص الله متعال است و نباید غیر او مانند او شمرده شود.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/8959>

